

mõjale selgeste tähhendada. Kui tullewa ajastaja kalendrin jälle ülespandas, mes toni ajani om wäljatulnu, nink ni eggas ajastaja ikk eddesi, sis wöip kalender tullewa põlwe rahwale üts hää ramato juhhataja olla. Weidi om kül sin nimitetu ramatide sean säratsid, mea Tartu kelemurren omma kirjutetu; ent sedda ei wöi ühes panna: fest sedda keelt kõneltas ennege ütten wäikesen kolgan, kui muijal kigus paigun, kon marahwas om ellaman, Tallina keelt prugitas. Noh, kül Tartu nink Wöroo rahwas wöiwa ka Tallina kele ramatid luggedas; eggas segi ni wåga rassse ei olle: ta om ömte kik üts makeel. Tähhelepañeja luggeja saap pea arro, et kül mõne sõna nink jallo tööfilde käuwa. Vana Testamenti nink sure juttuse ramato omma ka ennege Tallina kele kirjutetu, siiski loewa meije koolmeistre neid ärra, et olle wiggagi. Saksamaal omma ka mitme saksakele murre nink Perlini linan Preissimaal murrap rahwas tööstwiss sõnnu kui Stuttgarti linan Würtembergi maal; ent kumbagil om üts ramatokeel nink Perlini trük tullep Stuttgarti trükkiga ütte. Melles sis Tallina nink Tartu kelega ei wöi ka ni olla? Eggas ömte sedda ei wöi lota, et se suremb jaggo ma rahwast, mes Tallina keli kõnelep nink loep, peap meije wähhemba rahwa keelt opma ehk meije kele ramatid kirjutama, mes neina ei mõista; parremb om lota, et meije rahwas sedda nöuwo wöttas, Tallina keelt oppi, et nemä fest henge warrandus fest ossa saas, mes marahwa suremba ja kele pärra käüp. Oigo nüüd eenkõnest willand, nink kaegem ärra, mes ramato ne omma, mes 1848, nink ossalt 1849. ajastaig omma walge ette tonu.

1) Sannumetoja sel aastal 1848, ehk Uut ja Vanna, ma-rahwa römuks ja õppetusseks. (Johann Jannsen.) Esiimenne aasta-jaggo. Tartu linnas, trükkitud Laakmanni kirjadega, 252 lehhe külge. 8.

Kes se ramato kirjutaja ehk wäljaandja om, sedda ei näuta vällkirri ehk titel selgeste wälja, et kül ramato tiitelpildi-

keese pääl om üts tilp näatta nink se päle nimini trükkitu: Johann Jannsen; ent eestkõne pärtraotsas saisap sesama nimini üllewän nink manu om pantu weel: Wändra Kanter. Meije ei olle seni ajani weel middake Wändra Kantrist kuulnu, es tijake, kas Wändra Kantert om, wai ei olle, ehk mes Wändra Kantri nimini olnes, ehk kas Wändra Kanter mõistap ramatut kirjuta, wai ei mõista, ent sedda ramato olleme läbbiluggenu, nink wöime teinast sedda tunnisust anda, et teina marahwale üts tark nink mõistlik sanumetoja ehk kultutaja om. Se ramatokese läbbi olleme Wändra Kantriga tutvavas sanu, nink pakume täalle kui üttele hää föbrate kät. Üts juhhataja ramato eddeotsan näudap ülles, et 8 luggemise tükki sääl sissen om. 1) Eistafius, 2) Jumala rigist pagganatte seas, 3) Saardami linna pu-seppasel, 4) Krahvi herra ja tema kutsar, 5) Klarus ja Maria, 6) More tütarlaste pegel, 7) Julgus ja argus, 8) Hinrik ja Wilip. Ramat om Tallina kele kirjutet. Mõne neist luggemise tüklist omma polele jänu; fest om lota, et töösel aastal töine jaggo weel manu tullep. Ramato hind om 30 Kop. höbb.

2) Palive, Palvusse, Genpalive nink Kittusse Laulo hengi ärratamises ello tee pole nink Jummala kittusse. Tartu 1848. Trükkitu J. C. Schünmanni läsjä man. 62 lehhe külge. Manu om keüdetu: Roggodusse Kori Laulo nink Eitania. (Siin meije Kori palleva: Oh hallesta me päle! Nink laulva ka: Halleluja! Muu olgo Jummalalle.) Tartu 1848. Trükkitu J. C. Schünmanni läsjä man. 18 lehhe külge. 8.

Se ramatokene om Welliste-rahwa Jumalaorjuse tarbis Tartu-kele kirjuteu. Eddimätsen jaun om 22 laulo+numrit, töisen jaun 4. Ramato hind om 25 Kop. höbb.

3) Küllaleib. (Saksa kelest Ma kele.) Wändra kiriko õppetaja kirjotud. Tartu linnas trükkitud 1848 Laakmanni kirjadega. 126 lehhe külge. 8. Se Tallina-kele ramat annap mitmisi waimolikust asjus